

FORSKHE

Forskningsnettverk for helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Foto: Microsoft 365

Hilsen fra FORSKHE-styret

Ved leder Brita Askeland Winje

Kjære medlemmer, vi lever i en urolig tid. Vi ser at forebyggende og helsefremmende tjenester ofte blir nedprioritert i pressede budsjetter, til tross for at langsiktig samfunnsgevinst kan være stor. Samtidig må forskningen kjempe om oppmerksomhet og troverdighet, og konkurransen om finansiering er tøff. Den favoriserer ofte store konsortier, noe som vanskeliggjør arbeidet for mindre aktører. For å sikre kunnskapsbaserte tjenester må forskningen styres mot effekt av tiltak. Derfor er det viktigere enn noen gang at vi står sammen. FORSKHE er nettverket der gode ideer kan vokse seg til større prosjekter. Vi ønsker dere hjertelig velkommen til nettverkssamling i januar!

**Før den tid ønsker FORSKHE-styret dere alle en riktig
god jul og et godt nytt år!**

DETTE SKJER

FORSKHE NETTVERKSAMLING

22.–23. januar 2026 i Oslo

[Informasjon og påmelding](#)

KONGRESS I BARNE- OG UNGDOMSFYSIOTERAPI

11. - 13. mars 2026 i Kristiansand

[Informasjon og påmelding](#)

BARN- OG UNGEKONGRESSEN

21.–23. april 2026 i Bergen

[Informasjon og påmelding](#)

NORDIC HEALTH PROMOTION RESEARCH CONFERENCE

10.–12. juni 2026 i Harstad

[Informasjon og påmelding](#)

Prosjekt Move-Play-Explore in Early Childhood Education (MoveEarly)

Av Kine Melfald Tveten, Fysioterapeut, Førsteamanuensis og Postdoktor ved Høgskulen på Vestlandet

Økt institusjonalisering av barns hverdag, mindre lek og økende inaktivitet kan ha store negative konsekvenser, både på individ- og samfunnsnivå. Behovet for mer fysisk aktivitet og lek i barns hverdag, samt hvilke konsekvenser mangel på dette kan ha for barns utvikling, debatteres både i ulike forskningsmiljøer og media. Intervensjonsstudier viser ofte umiddelbare effekter, men viser sjelden effekt på lang sikt.

MoveEarly er et stort, tverrfaglig og nyskapende forsknings- og utviklingsprosjekt med mål om å fremme barns bevegelse, lek og utforsking i barnehagen. Prosjektet består av fem arbeidspakker:

1. Utvikling av pedagogiske prinsipper
2. Utvikling av målemetoder for trivsel, bevegelseskompetanse og kreativitet
3. Utvikling av pedagogiske ressurser og kompetanseheving gjennom samskaping mellom barnehageansatte og forskere
4. Effektevaluering av en klyngerandomisert intervensjon
5. Prosessevaluering av intervensjonen

Foto: Høgskulen på Vestlandet

Studien involverer 49 barnehager og over 500 barn (født i 2020) i Bergen, og gjennomføres i perioden 2024–2026. Både kommunale og private -barnehager deltar. Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd, er forankret ved Høgskulen på Vestlandet og BarnKunne senter for barnehageforskning, og har samarbeidspartnere på andre institusjoner i Norge, Australia og Italia. ([Lenke til prosjektet](#))

Ny publikasjon

Parental experiences from home visits in the New Families programme: an observational and interview study

Forfattere: Bettina Holmberg Fagerlund & Kari Glavin

Studien undersøker hvordan førstegangsforeldre opplever hjemmebesøk i Nye familier-programmet i Oslo, og hvordan besøkene gjennomføres. Programmet ble fullt implementert i 2019 og gir tidlig støtte til førstegangsforeldre gjennom tilbud om hjemmebesøk fra helseyskepleiere, fra uke 28 i svangerskapet og til barnet fyller to år.

Foto: Oslo Kommune

Kvalitative data ble samlet inn gjennom åtte deltakerobservasjoner og seks dybdeintervjuer. Totalt deltok 17 foreldre, alle norsktalende. Funnene viser at mange kommende foreldre har begrenset kunnskap om helsestasjonstilbudet og helseyskepleierens rolle, og flere opplevde at de ikke fikk tilstrekkelig informasjon om tjenestene eller hensikten med hjemmebesøkene. Til tross for dette beskrev foreldrene besøkene som positive og opplevde å bli møtt som likeverdige og de satte også pris på å møte helseyskepleieren som skulle følge dem opp etter fødselen. Funnene peker på behov for tydeligere kommunikasjon av programmets formål og innhold til foreldre før første besøk i svangerskapet. Bedre og mer tilgjengelig informasjon kan øke bevisstheten og bidra til at flere takker ja til hjemmebesøk. Programmets formål og innhold må kommuniseres tydelig, også til helseyskepleierne, for å forebygge misforståelser blant foreldre. ([Lenke til artikkelen](#))

Stipendiater i søkelyset

Tove Langlo Drilen

Tove er ansatt som klinisk ernæringsfysiolog ved Friskliv og Mestring i Trondheim kommune. Hun har en bistilling ved Regionalt senter for fedmeforskning og innovasjon ved St Olavs, og har vært stipendiat ved NTNU i Trondheim siden 2021.

Foto: Ole Ekker

Prosjektet heter **«Betydningen av kroppsbilde og unges erfaringer for å styrke helsetjenester i første- og andrelinje»**. Hensikten med prosjektet er å undersøke om økt kunnskap om kroppsbilde og bedre innsikt i barn og unges egne erfaringer og opplevelser kan bidra til å styrke helsetjenesten.

I prosjektet har barn og unge selv evaluert nasjonal vekstmåling i skolehelsetjenesten og fedmebehandling i spesialisthelsetjenesten. Ett av hovedfunnene viser at én av fire 8–9-åringer ønsket en annen kroppsstørrelse, uten at dette var knyttet til opplevelsen av vekstmålingene. Studien tyder på at barn ikke nødvendigvis opplever veiing og måling like problematisk som mange foreldre frykter. Samtidig er det viktig å være oppmerksom på at barn allerede i tidlig barneskole kan være sårbare for både kroppsmisnøye og vekstmåling.

Hva har vært den største oppdagelsen eller overraskelsen så langt?

«Det som overrasket mest, var hvor krevende det faktisk er å inkludere sårbare barn og unge i forskning – både praktisk og etisk – og hvor mange lag av ‘voksne beskyttere’ man må forholde seg til før man får direkte tilgang til barnas stemmer»

Ellen Solstad Olavesen

Ellen er helsesykepleier og ansatt på RBUP Øst og Sør, seksjon for tjenesteutvikling. I 2021 begynte hun en doktorgrad ved Fakultetet for Helsevitenskap på OsloMet.

Foto: RBUP

Prosjektet er en del av **«MaMi Trial»**, som omhandler implementering av en veiledet digital intervensjon, Mamma Mia, ved norske helsestasjoner. Hensikten med PhD-studien er å forstå implementeringen av Mamma Mia, med hovedvekt på helsepersonells rolle, erfaringer og endringsberedskap.

I prosjektet brukes både kvalitative og kvantitative metoder for å undersøke hvordan kvinner med forhøyede depresjonssymptomer opplever Mamma Mia; holdningene og erfaringene til jordmødre og helsesykepleiere rundt kunnskapsbasert praksis og implementering; samt deres opplevelse av intervensjonen og implementeringen tre måneder etter opplæring. Til sammen gir studiene et helhetlig bilde av både brukernes behov og helsepersonells perspektiver i implementeringsprosessen.

Hva har vært den største oppdagelsen eller overraskelsen så langt?

«Betydningen av konkrete nasjonale faglige retningslinjer som gir føringer for praksis, og hvor viktig leder er for å støtte praksisendringer. Ikke en overraskelse kanskje, men en stor glede var å se hvor mange som var positive til kunnskapsbasert praksis og at forbedring av tilbudet var bærebjelken i ønsket om å bidra til forskning og endring av praksis»

NOU: Folkehelse – verdier, kunnskap og prioritering

NOU 2025: 8 fremhever helsestasjon og skolehelsetjenesten som universelle og sentrale arenaer for forebygging, tidlig innsats og helsefremmende arbeid. Utredningen understreker behovet for styrket finansiering, ressurser og kompetanse, samt nye prioriteringer innen digitalisering, tverrfaglighet og systematisk oppfølging av alle barn og unge, særlig de mest sårbare. Den peker på utvikling av mer integrerte og brukersentriske tjenester, kontinuerlig kvalitetssikring og forskning som grunnlag for prioriteringene. Samhandling med barnehage, skole og andre aktører fremheves som avgjørende, og barn og unges stemmer skal inkluderes for å sikre relevans og legitimitet. For forskere gir dette et tydelig mandat til å dokumentere effekter og utvikle kunnskapsbaserte metoder. **NOU-en er ute på høring frem til 22.12.** (NOU oppsumert ved hjelp av Copilot). ([Lenke til NOU](#)).